

**Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і
дизайну імені Михайла Бойчука**

Факультету декоративно-прикладного мистецтва
Кафедра художньої кераміки, дерева, скульптури і металу

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК. 13 МАТЕРІАЛОЗНАВСТВО ЗА ФАХОМ
(художнє дерево та декоративна скульптура)
Загальна інформація про дисципліну**

Рівень (ступінь) вищої освіти	Перший (Бакалаврський)
Галузь знань	02 Культура і Мистецтво
Спеціальність	023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»
Спеціалізація	
Освітня програма	ОПП «Пластичні мистецтва (художня кераміка, художній метал, художнє дерево і декоративна скульптура)»
Статус дисципліни	Основна
Курс/Семестр	1 курс (I семестр)
Кількість кредитів ЄКТС	3 кредити
Розподіл за видами занять за годинами навчання	Лекційні 8 год.
	Практичні 37 год.
	Самостійна робота 45 год.
Форма підсумкового контролю	Екзамен
Викладач	Викладач Гупік І. М.
Контактна інформація викладача	Корпоративна пошта hupik_i@kdidpamid.edu.ua
Ресурси комунікації з викладачем	Google Classroom ( ), VIBER, електронна пошта, Zoom
Дні занять	Згідно з розкладом
Консультації	Відповідно до графіку консультацій

Опис навчальної дисципліни

Анотація дисципліни	Навчальна дисципліна «Матеріалознавство за фахом» вивчає анатомічну будову, фізико-механічні властивості та структуру різних порід деревини, а також теоретичні засади їхньої технологічної обробки. Здобувачі освіти ознайомляться з методами заготівлі, сушіння та зберігання сировини, опанують способи ручного й механічного
------------------------	--

	<p>різання, техніки термічного згинання, методи з'єднання деталей та хімічного оздоблення матеріалу. Це сприятиме формуванню професійної здатності доцільно обирати матеріали відповідно до творчого задуму, ефективно втілювати художні ідеї в матеріалі та забезпечить глибоке розуміння повного технологічного циклу виготовлення виробів художнього дерева й декоративної скульптури.</p> <p>Ключові слова: деревина, матеріалознавство, художнє дерево, декоративна скульптура, технологічна обробка.</p>
<p>Мета та завдання дисципліни</p>	<p>Метою навчальної дисципліни є професійна підготовка художників декоративно-прикладного мистецтва, ознайомлення з структурою і властивостями дерева, способами їх технологічної обробки, оволодіння теоретичними знаннями та практичними навиками і методами, які використовуються в художньому дереві, формування вмінь аналізувати та застосовувати теоретичні знання на практиці.</p> <p>Основні завдання навчальної дисципліни: Забезпечити розуміння будови та властивостей деревини, методів її заготівлі та технологічної обробки у створенні творів декоративного мистецтва. Особливу увагу приділено гармонійному вибору порід дерева, врахуванню їх текстури та фізико-механічних особливостей для реалізації оригінальних художніх задумів у дереві та декоративній скульптурі.</p> <p>Внаслідок вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання:</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Загальну будову деревини та процеси, що у ній відбуваються під впливом зовнішніх факторів. • Загальні відомості про текстуру різних порід дерева. • Загальні відомості про здатність до деформації, згинання та утримання форми дерев'яними матеріалами. • Загальні властивості та технологію виробництва пиломатеріалів. • Загальні властивості різних порід дерева. • Маркування пиломатеріалів. • Принципи використання тих чи інших матеріалів. • Загальні уявлення про методи та способи обробки матеріалів з деревини. <p>Вміти:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Вибирати пиломатеріал в залежності від творчого задуму та умов експлуатації художнього виробу. • Визначати оптимальні технології обробки матеріалів з метою максимальної реалізації творчого задуму. • Складати замкнуті технологічні цикли виробництва та експлуатації необхідного обладнання для виготовлення, декорування художніх виробів з дерева.
Передумови вивчення дисципліни	Передумовами для вивчення дисципліни «Матеріалознавство за фахом» є обсяг знань з попередніх дисциплін, таких, як «Основи композиції», «Робота в матеріалі за фахом», «Фахові технології», «Проектування за фахом» тощо
Програмні компетентності	
Загальні компетенції (ЗК)	ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, розуміння професійної діяльності. ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
Спеціальні (Фахові) компетенції спеціальності (СК)	СК 1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища. СК 4. Здатність розуміти та дати об'єктивну оцінку майстерності художників у володінні техніками та технологіями у різних матеріалах за спеціалізаціями. Мати для цього практичні навички
Програмні результати навчання:	ПРН 2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях. ПРН 7. Відобразити морфологічні, стильові та кольоро-фактурні (колірно-фактурні) властивості об'єктів образотворчого, декоративного мистецтва, реставрації та використовувати існуючі методики реставрації творів мистецтва в практичній діяльності за фахом. ПРН 15. Володіти фаховою термінологією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів.

Структура навчальної дисципліни:

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усьо го	у тому числі			
		л	п	лаб.	ін д.

1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1. Загальні засади будови пиломатеріалів.						
Тема 1.1. Загальні засади будови матерії. М'які та тверді породи дерева	6	2				4
Тема 1.2. Будова, текстура та структура дерева. Типи твердих пород деревини.	7		3			4
Тема 1.3. Уявлення про молекулярну будову дерева. Типи структурної будови, різниця між твердими і м'якими породами дерева.	16		8			8
Тема 1.4. Агрегатні стани речовини. Механічні властивості пиломатеріалів.	7		2			5
Модуль 2. Деревина.						
Тема 2.1. Деревина, її властивості та знаходження в природі. Методи заготовки деревини, доставка, обробка, зберігання..	18	2	8			8
Тема 2.2. Обробка дерева різанням – механічна та ручна обробка. Стружкове та безстружкове різання. Новітні методи виробництва виробів з дерева.	18	2	8			8
Модуль 3. Термічна та хімічна обробка деревини.						
Тема 3.1. Розпарювання деревини для наданняй пластичності. Технології згинання та утримання форми.	4		2			2
Тема 3.2. Хімічна обробка дерева реактивами для зістарення та довговічності використання.. Допуски і посадки. Гідравлічна, електрофізична, електрохімічна та променева обробка дерева.	14	2	6			6
Всього за I семестр	90	8	37			45
Всього годин	90	8	37			45

Рекомендована література

Основна література

1. Антонович Є.А., Захарчук-Чугай Р.В., Станкевич М.Є. Декоративно-прикладне мистецтво. Львів : Світ, 1992.

2. Голубець О. Між свободою і тоталітаризмом. Мистецьке середовище Львова другої половини ХХ століття. Львів : Академічний експрес, 2001. 146 с.
3. Голубець О. Магія третього виміру. Скульптурна пластика кінця ХІХ-початку ХХІ століття. Львів : Колір ПРО, 2020.
4. Історія українського мистецтва : у 6 т. / АН України. Гол. редакція української радянської енциклопедії. К. : УРЕ, 1964–1967. Т. 5 : Радянське мистецтво 1941–1967 років. 1967. 452 с.
5. Матеріалознавство і технологія конструкційних матеріалів під ред. В.О. Остапенко. К.: «Либідь», 2002. 326 с.
6. Пушкарьова К.К., Кочевих М.О. Матеріалознавство для архітекторів та дизайнерів: Навч. посіб. Л.: Видавництво Ліра-К, 2019. 424 с.
7. Сологуб М. А. Технологія конструкційних матеріалів. К. : «Вища школа» 2002. 373 с.
8. Чегусова З. А. Декоративне мистецтво України кінця ХХ століття: 200 імен: альбом-каталог. К. : Атлант ЮЕмСі, 2002. 511 с., іл.
9. Шмагало Р.Т. Енциклопедія художньої культури. Мистецька освіта : бібліографія, документи, теорія : [4000 джерел бібліогр., 300 фотодок., 1000 термінів]. Львів : ЛНАМ, 2013. 520 с., іл.

Допоміжна

- 10.10. Голубець О. Тарас Драган. Альманах 95–96 : Мистецький наук.-поп. ілюстр. щорічник. Львів : Львівська академія мистецтв, 1997. С. 38–39.
- 11.11. Кара-Васильєва Т.В. Декоративне мистецтво України ХХ століття.
12. У пошуках «великого стилю» Київ: Либідь, 2005. 280 с.
- 13.12. Павлюк С.П., Чмелик Р.П. Скарби Музею етнографії та художнього промислу Інституту народознавства НАН України. Львів: ДП «Видавничий дім «Укрпол», 2005. 227 с. іл.
- 14.13. Марія Приймаченко. К.: Мистецтво, 1994.

Інформаційні ресурси

15. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>. – Назва з екрану
16. Національна парламентська бібліотека України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nplu.kiev.ua>. – Назва з екрану.

Методи контролю та розподіл балів

Форми контролю	Максимальна кількість балів
	Денна форма навчання
Оцінка якості проміжних етапів виконаної практичної роботи в аудиторії	7 x 5 балів = 35 балів
Перевірка практичної самостійної роботи	8 x 3,1 балів = 25 балів

Екзамен	40 балів
Всього	100

Форма проведення модульного контролю – демонстрація результатів виконаної практичної роботи.

Форма проведення семестрового контролю (диф. залік) – презентація здобувачем оформленого альбому-каталогу виконаних робіт.

Розподіл балів за 100-бальною шкалою	
Поточний контроль (ПК)	
Форми поточного та екзаменаційного контролю змістових модулів/дисципліни	Максимальні бали за виконані завдання
Модуль 1. Властивості, методи, загальні засади будови пиломатеріалів.	
Засвоєння теоретичних знань	10
Виконання практичної роботи в матеріалі	10
Модуль 2. Методи і способи ручної та механічної обробки деревини та похідних від неї матеріалів (ДВП, ДСП).	
Засвоєння теоретичних знань	10
Виконання практичної роботи в матеріалі	10
Модуль 3. Методи і способи з'єднання дерев'яних заготовок. Роз'ємні та нероз'ємні з'єднання деталей.	
Засвоєння теоретичних знань	10
Виконання практичної роботи в матеріалі	10
Всього	60
екзамен	
Демонстрація виконаних зразків та усне опитування	40
Всього	40
<i>Разом за I семестр</i>	<i>100</i>

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи),	для заліку

діяльності		практики	
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Технічне та інструментальне забезпечення

Необхідне обладнання, устаткування	Проектор; комп'ютерна техніка (ноутбук, стаціонарний комп'ютер) з можливістю демонстрації текстових і графічних матеріалів і виходу до мережі Інтернет, інше обладнання та устаткування, необхідне для виконання практичних робіт
Необхідні засоби	Засоби, необхідні для виконання практичних робіт
Програмне забезпечення	Програми, необхідні для виконання завдань: Adobe Photoshop, Microsoft Word, Adobe Illustrator та інші.
Матеріали, інструменти	Матеріали та інструменти, необхідні для виконання практичних робіт

Політика вивчення навчальної дисципліни

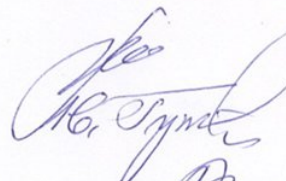
Політика щодо академічної доброчесності	Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності у своїх роботах. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час поточного контролю виявиться використання чужих ідей, здобувач втрачає право отримати бали за тему, або може виконати нову роботу, яка буде оцінена із заниженням балів.
Політика щодо відвідування занять	Пропуски занять без поважних причин неприпустимі (причини пропуску мають бути підтверджені). Відсутність виконаних практичних завдань із дисципліни є підставою до не зарахування семестрової оцінки.
Політика щодо термінів виконання	Якщо здобувач освіти пропустив певну тему, він повинен самостійно відпрацювати її. Довгострокова відсутність здобувача на заняттях без поважних причин дає підстави

завдань і перескладання	для незаліку з дисципліни. Додаткові заняття у таких випадках не передбачені.
--------------------------------	---

Політика щодо правил поведінки на заняттях	На проведення занять з дисципліни «Матеріалознавство за фахом» розповсюджуються загально прийняті норми і правила поведінки, затверджених таким документом як «Правила поведінки здобувачів вищої освіти в Київській державній академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука». Вітається власна творча думка здобувачів, активне обговорювання проблем, аргументоване відстоювання авторської позиції. Разом із тим під час занять не допускаються дії, які порушують порядок і заважають навчальному процесу, у тому числі користування мобільними телефонами для розмов, запізнення на заняття без поважних причин, не реагування на зауваження викладача.
Політика щодо комунікації з викладачем	Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи і тільки у робочі дні на корпоративну пошту викладача (hupik_i@kdidpamid.edu.ua). Умови листування: 1) в темі листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (скорочено – ОС); 2) в полі тексту листа позначити, хто звертається – анонімні листи розглядатися не будуть; 3) файли підписувати таким чином: прізвище_ завдання. Розширення: текст – doc, docx, ілюстрації – pdf. Роботи для модульного контролю мають бути надіслані на пошту викладача. Консультування з викладачем в стінах академії відбуваються у визначені дні та години.

Детальнішу інформацію щодо компетентностей, результатів навчання, методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи наведено у Робочій навчальній програмі навчальної дисципліни (<https://kdidpamid.edu.ua/academy/robochi-programy-navchalnyh-dysczyplin-ta-inshi-navchalno-metodychni-materialy-kafedry-hudozhnoyi-keramiky-dereva-skulptury-ta-metalu/>)

Розробники силабусу
Навчальної дисципліни

 Лампека М. Г.
Гупік І. М.

Гарант освітньої програми

 Хижинський В.В.

В.о. завідувача кафедри ХКДСМ

 Нагірняк Л.І.

Силабус затверджено
на засіданні кафедри ХКДСМ
від 26 серпня 2025 р., протокол №1